

Het open Huis

Protestantse Kerk

**Kerkblad van de Protestantse
Gemeente Muiden
46^e jaargang nr. 11, 5 november 2021**

Meditatie

Wanneer u dit leest is de klok weer teruggezet, de wintertijd heeft zijn intrede gedaan, de zomer is definitief voorbij.

De natuur laat het ons zien, mooie herfstkleuren, vallende blaadjes en de eerste najaarsstormen hebben zich al voorgedaan. Ondanks de prachtige kleuren en het mooie weer van de afgelopen dagen is november toch een maand vol melancholie, althans dat is zo'n beetje mijn beleving.

Terugkijkend op een niet al te mooie zomer met veel wateroverlast en een niet te temmen virus gaan we nu de donkere dagen tegemoet, ook fijn natuurlijk met de kaarsjes en de daarbij horende gezelligheid.

Op de laatste zondag van het kerkelijk jaar gedenken wij de overledenen van het afgelopen jaar, maar ook hen die ons al eerder zijn voorgegaan.

Om niet in mineur te eindigen wil ik u de woorden meegeven van Dietrich Bonhoeffer, opgetekend in de zwartste periode van de vorige eeuw, een teken van hoop en een aansporing tot.....

Optimisme is in wezen geen houding tegenover de situatie van het ogenblik, maar een levenskracht. Het is de kracht om te hopen als anderen het opgeven; de kracht het hoofd hoog te houden als alles fout schijnt te lopen; de kracht tegenslag te dragen; de kracht die nooit de toekomst laat aan de tegenstander maar haar opeist voor zichzelf.

Emmy Janssen

Kerkdiensten in de Grote Kerk

Zondag

10.00 uur
kleur: groen

7 november

ds. J. Bellwinkel uit Leiden
collecte: 1. zending
2. kerk

Zondag

10.00 uur
kleur: groen

14 november

ds. D. Pruiksma uit Weesp
collecte: 1. slachtoffers aardbeving Haïti
2. kerk

Zondag

10.00 uur
kleur: wit

21 november, laatste zondag van het kerkelijk jaar

ds. M. van der Sijs uit Hilversum
collecte: 1. slachtoffers aardbeving Haïti
2. pastoraat

Bloemendienst

7 november: fam. Van den Bos
14 november: mevr. Vedder
21 november: fam. Keus

De stand van zaken

Ja, hoe staat het inmiddels met de beroepingsprocedure.

U, als gemeente, wil dat natuurlijk graag weten, zit er al voortgang in het proces?

Maar een ieder weet, ambtelijke molens malen langzaam en dat is in het kerkelijk leven niet anders. Zoals Mariejanne al schreef is de aanvraag voor de solvabiliteitsverklaring ingediend en dan is het nu afwachten op de goedkeuring.

Inmiddels is in het gesprek met kerkenraadsleden van Muiderberg en Muiden, in aanwezigheid van onze consulent ds. Berit Bootsma en onze 'wandellende' predikant Marnix v.d. Sijs, de wens uitgesproken dat beide kerkenraden het voornemen hebben om gezamenlijk één predikant te beroepen voor 100 procent. Zaterdag 13 november komen we als voltallige kerkenraden bij elkaar om nader kennis te maken. Om u als gemeente daarbij te betrekken, is het voornemen om zondag 14 november na de kerkdienst een gemeentevergadering te houden om u, voor zover wij dan weten, over de gang van zaken te informeren en eventuele vragen te beantwoorden.

Emmy Janssen

Kerkenraad

De kerkenraad vergaderde op donderdag 14 oktober 2021.

Na de bezinning werd de agenda gevolgd.

Op 11 oktober heeft een gesprek plaatsgevonden met kerkenraadsleden van Muiderberg en Muiden en met onze consulent ds. Berit Bootsma uit Weesp. We hebben weer verder gesproken over de mogelijkheden voor beide gemeentes en advies gekregen welke stappen genomen moeten worden.

Op zaterdag 13 november zullen beide kerkenraden met elkaar kennismaken.

Inmiddels is de aanvraag om een predikant voor 50% te mogen beroepen ingediend. Afgelopen woensdag heeft hierover een gesprek plaatsgevonden met twee medewerkers van het Classicaal College voor Behandeling van Beheerszaken (CCBB-N-H).

Op zondag 14 november na de kerkdienst willen wij met u in gesprek gaan en de stand van zaken mededelen.

Onze ambulante predikant ds. M. v.d. Sijs heeft zich inmiddels voorgesteld in de kerkdienst van 10 oktober j.l. en heeft zijn werkzaamheden aangevangen. In de oecumenische vredesdienst op 26 september was ook een bijzonder moment. Vanwege de corona was het niet mogelijk om elkaar met een handdruk de vrede toe te wensen. In plaats daarvan werd aan iedere aanwezige een witte roos aangeboden.

Zondag 21 november is het de laatste zondag van het kerkelijk jaar. Op deze zondag staan wij stil bij onze gemeenteleden die het afgelopen kerkelijk jaar overleden zijn.

De begrotingen van de diaconie en de kerk werden besproken en goedgekeurd. Eruit springen de kosten voor energie want in 2022 zullen de prijzen voor gas fors stijgen. Na overleg heeft de kerkenraad besloten om vanaf 1 januari 2022 de bijdrage van het kerkblad te verhogen van € 12,-- naar € 15,-- per jaar en voor de postabonnees van € 20,-- naar € 35,-- per jaar.

Het verslag van de gesprekken over de verbouwingsplannen in de kerk kunt u elders in dit blad lezen.

De leden van de commissie die de kinderkerstviering op 24 december voorbereiden zijn weer bij elkaar gekomen en de viering zal dit jaar in onze kerk plaatsvinden.

De Bijbelquiz 2021 zal gehouden worden op donderdag 18 november 2021, aanvang 20.00 uur, in het Lichthuis te Weesp.

Han Op 't Land deelt ons hierover het volgende mede:

Het is erg fijn wanneer u zich voor de quiz opgeeft bij Han Op 't Land in Weesp (jt.opt.land@hccnet.nl) of via telefoon nr.: 0294-418669.

Dat maakt het mogelijk om een beetje te plannen, en ook maakt het mogelijk om contact op te nemen bij onverhoopte aanpassing van de coronaregels.

Maar mocht u het vergeten: ook zonder vooraanmelding bent u van harte welkom!!

IN MEMORIAM

Zondag 21 november a.s. is het de laatste zondag van het kerkelijk jaar.

Op deze zondag staan we stil bij onze gemeenteleden die in het afgelopen kerkelijk jaar overleden zijn.

In de dienst gedenken wij:

Ina Hanzen-van de Beld
30-08-1945 - 26-11-2020

Adriaan Jacobus van Willegen
14-06-1955 - 01-12-2020

Lijntje Cornelia Wille-Casteleijn
24-03-1931 - 13-05-2021

Henk Rozendaal
21-01-1932 - 21-07-2021

Namens de kerkenraad,
Mariejanne de Waart.

Tijdelijk predikant

Graag stel ik mij aan u voor. Ik ben Marnix van der Sijs, ambulante predikant.

Dat is een nieuw fenomeen in de Protestantse Kerk.

Het zijn predikanten in dienst van de landelijke kerk die 'verhuurd' worden aan een plaatselijke gemeente. Het is altijd tijdelijk, altijd parttime en wederzijds opzegbaar.

Die constructie maakt het gemeentes mogelijk een predikant in te huren voor zolang als het nodig is.

Op dit moment werk ik ook in Weesp (acht uur) en (nog) in Soest. Ik was gemeentepredikant in Blaricum, Gouda, Kameroen, Hoorn en Weesp.

Mijn vrouw Eveline Bersma en ik wonen in Hilversum en daar willen wij graag blijven. We zijn genoeg verhuisd...

Ik heb een fiets op station Weesp gezet en probeer ook in Muiden fietsend mijn weg te vinden.

Eveline werkt in de zorg en is diaken in de Morgenster in Hilversum.

Mijn leeftijd is bijna 66 jaar en ik ga halverwege 2022 met emeritaat. Daar kijk ik nu niet naar uit, want ik heb nog genoeg energie en creativiteit.

Ik houd erg van koken. En ik ben liefhebber van opera, toneel en literatuur.

Ik ben van huis uit gereformeerd en studeerde aan de Vrije Universiteit. Ik kerkte in mijn studietijd in de Studentenecclesia, Keizersgrachtkerk en Muiderkerk en ging jaarlijks naar Taizé.

Pastoraat en eredienst hebben mijn hart en dat zijn de twee dingen waarvoor ik in Muiden vooral gevraagd ben. Overigens is door de kleine aanstelling (acht uur) het aantal diensten waarin ik voorga, beperkt.

Ik hoop makkelijk aanspreekbaar te zijn. Mijn telefoonnummer is 035 6312114.

Het antwoordapparaat staat altijd aan.

Ik maak veel gebruik van de mail: (wordt geregeld gecheckt) marnixsijs@hotmail.com.

Ons adres is Simon Stevinweg 94, 1222 ST Hilversum.

Ik verheug me er op u te ontmoeten!

Met hartelijke groet! Marnix van der Sijs

College van kerkrentmeesters

(Voort)gang verbouwing keuken/toiletten.

Na afwijzing van het allereerste ontwerp, toiletten binnen en keuken aangepast, zijn we gaan kijken naar een aangepast keuken/toilettengebouw om alles daarin onder te brengen zoals is gepresenteerd op de afgelopen gemeentevergadering.

Het ontwerp is bij Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed(CRK&E) van de gemeente Gooise Meren ingediend en daarop is er op 22 september een bijeenkomst met deze commissie in onze kerk geweest waarin wij het ontwerp hebben gepresenteerd en de gedachte daarachter vermeld.

Er bleken toch nog een aantal bezwaren te zijn over de grootte en het verlies van het historische aanzicht.

Opnieuw is toen bekeken wat voor mogelijkheden er zijn om aanpassingen te doen die voor de toekomst noodzakelijk zijn maar uiteindelijk zijn we tot de conclusie gekomen dat dit ontwerp het minimale zou zijn voor een goed gebruik in de toekomst.

Op 20 oktober zijn wij weer verschenen voor de commissie op het gemeentehuis in Bussum.

Discussie gehad over de noodzaak van dit ontwerp maar de commissie vindt het een te groot geheel en teveel afdoen aan de historische waarde en heeft ons als zodanig geadviseerd om toch oplossingen te zoeken in de kerk.

Een eerder rapport van de Rijksdienst voor Cultuur Erfgoed(RCE) keurde dat juist sterk af vanwege het wegvallen van de stiltehoek en omdat de aanwezigheid van toiletten in de kerk erg onwenselijk is.

Kortom, we zijn weer terug bij af door overheidsdiensten die elkaar tegenspreken, waardoor er veel tijd verloren gaat.

Wordt vervolgd, maar leuk is anders.

Namens het college, Henk ter Beek

Diaconie

Collecte 7 november: zending Guatemala.

“Sterke en weerbare vrouwen”

Veel vrouwen in Guatemala hebben dagelijks te maken met discriminatie en huiselijk geweld. Een vrouwencentrum voor pastorale studies waar Kerk in Actie mee samenwerkt, vindt dat dit moet stoppen en strijdt voor gelijkheid tussen mannen en

vrouwen. Het centrum biedt vrouwen een theologische opleiding waarna ze actief kunnen worden in kerk of samenleving. Dit geeft hen zelfvertrouwen en eigenwaarde. Het centrum helpt de vrouwen ook als ze juridische of medische hulp nodig hebben na huiselijk geweld.

Collecte 21 november: pastoraat. “ Omzien naar elkaar”
Een luisterend oor, een vriendelijk woord, een arm om je schouder. Oog hebben voor mensen binnen en buiten de kerk is een belangrijk onderdeel van gemeente zijn. De Protestantse Kerk in Nederland stimuleert gemeenten in hun pastorale taak, onder andere door het steunen van gedachtenismomenten waarbij de kerk ruimte biedt aan alle wijk- of dorpsbewoners die in het afgelopen jaar te maken hebben gehad met verlies en rouw. De kerk als vindplaats van geloof, hoop en liefde ten voeten uit.

Collecte 14 en 21 november: slachtoffers aardbeving Haïti.
In het vorige kerkblad hebben we er al over geschreven, maar we gaan er nog 2 keer voor collecteren. Vanuit Miami in Florida is het slechts anderhalf uur vliegen naar Haïti. Het verschil tussen deze twee werelden is enorm. Haïti is één van de armste landen ter wereld. Het land is politiek instabiel en kampt met veel natuurrampen. Kindersterfte en analfabetisme zijn wijd verspreid. De nood is groot en er is een tekort aan alles. Duizenden Haïtianen proberen dan ook elders een beter leven te vinden. Veel kinderen zijn verlaten of hebben beide ouders verloren. Ze worden opgevangen in een “gezin” bestaande uit 12 kinderen, twee tantes (moeders) en een assistent-tante. Naast onderdak, liefde, voeding, kleding en scholing krijgen de kinderen hiermee zicht op een betere toekomst. Laten we ons hart laten spreken en geven met gulle hand.

Zondag 31 oktober hebben we een avondmaaldienst gevierd. De diaconie heeft kleine bekertjes gekocht, zodat we in deze coronatijd niet allemaal uit dezelfde beker hoeven te drinken. We hopen dat het op deze manier goed gaat en zijn blij dat we weer met elkaar de maaltijd van de Heer mogen delen.

Alle collecten zijn van harte aanbevolen, met een groet van Geeske Nauta en Jitty Meinders

Een bloemengroet ging naar:

- 5 – 9 : fam. L. ter Beek-de Jong
- 12 – 9 : fam. W. van den Bos-de Zeeuw en dhr. F. Zevering
- 19 – 9 : mevr. N. Wijnands
- 26 – 9 : dhr. F. Schregardus
- 3 – 10 : mevr. A. Mansvelder-Heemskerk
- 10 – 10 : dhr. B. Prins en mevr. S. ter Beek-de Jong
- 17 – 10 : mevr. S. Opdam-Vedder
- 24 – 10 : mevr. J. van den Hoven-Scholten

Begroting 2022 kerk

Baten: de inkomsten zijn flink lager dan geraamd in 2021, door lagere renteopbrengsten en ook een vermindering van de vaste vrijwillige bijdragen.

Uitgaven: de meeste posten zijn iets hoger geraamd door hogere prijzen; dit is ook in overeenstemming met de meerjarenraming.

Eruit springen de kosten voor energie; door corona waren de kosten m.b.t. de kerk lager dan gebruikelijk. In 2022 zal dit niet optreden en zullen de prijzen voor gas fors stijgen.

Ook voor Rehoboth zal de gasrekening fors stijgen door verhuur aan de school.

Daar de pastorie leeg blijft staan zal ook hier de energierekening stijgen, overige kosten m.b.t. de pastorie zullen zeker optreden, alleen is niet te ramen waarvoor en voor welk bedrag.

M.b.t. de kosten centrale kas predikanten is uitgegaan van een inhuur predikant voor 8 uur per week lopende tot eind juni.

Voor het tweede halfjaar is uitgegaan van een dienstverband voor 50%.

De kosten m.b.t. de inhuur van predikanten zullen daardoor flink stijgen.

Begroting kerk	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Baten			
80 Baten onroerende zaken			
80.10 Inkomsten kerkgebouwen		2.320,00	1.500,00
80.30 Inkomsten verenigingsgebouw		80,00	1.000,00
81 Rentebaten en dividenden			
81.10 Ontvangen interest bank		8.219,98	8.200,00
83 Bijdragen levend geld			
83.10 Vrijwillige bijdragen		37.825,36	37.000,00
83.20 Collecten in kerkdiensten		1.392,17	1.500,00
83.30 Giften		700,00	0,00
83. Kerkblad		4.258,12	3.250,00
83.60 Ontvangsten voor solidariteitskas		2.660,00	1.100,00
85 Subsidies en bijdragen			
85.20 Bijdragen van andere organen		1.363,00	1.350,00
Incidentele opbrengst		38.965,97	0,00
Totaal		97.784,60	54.900,00
Lasten			
40. lasten kerkelijke gebouwen			
40.10 Monumentaal kerkgebouw			
40.11 Onderhoud	5.241,83	0,00	0,00
40.12 Belastingen	369,01	380,00	400,00
40.13 Verzekeringen	4.646,99	3.890,00	4.000,00
40.14 Energie en water	4.939,44	5.100,00	6.500,00
40.19 Overige lasten	657,11	940,00	940,00
40.30 Verenigingsgebouw			
40.31 Onderhoud	7.639,15	0,00	0,00
40.32 Belastingen	285,98	360,00	340,00
40.33 Verzekeringen	218,93	190,00	200,00
40.34 Energie en water	1.171,26	1.200,00	1.800,00
40.39 Overige lasten	175,00	200,00	150,00
40.40 Pastoriën			
40.41 Onderhoud	90,75	0,00	0,00
40.42 Belastingen	665,91	630,00	530,00
40.43 Verzekeringen	63,78	80,00	90,00
40.44 Energie en water	0,00	0,00	1.000,00
40.49 Overige lasten	0,00	0,00	250,00
42. Afschrijvingen			
42.98 Inventarissen	1.100,00	1.100,00	0,00
43. Pastoraat			
43.10 Predikanten			
43.12 Afdrachten aan centrale kas predikanten	45.774,00	45.500,00	35.600,00
43.21 Vergoedingen representatie enz	500,04	500,00	350,00

Overige kosten pastoraat			
43.33 Preekvoorziening	2.690,06	4.430,00	6.580,00
44 lasten kerkdiensten, catechese etc.			
44.40 Overige kosten kerkdiensten	1.739,61	1.100,00	2.860,00
44.60 Kosten jeugdwerk	681,00	680,00	680,00
44.90 Overige kosten kerkelijke activiteiten	589,89	300,00	180,00
45. Verplichtingen/bijdragen andere organen			
45.10 Kerkrentmeesterlijk quotum	2.226,07	2.230,00	2.900,00
45.60 Afdrachten voor solidariteitskas	629,55	650,00	760,00
45.90 Overige bijdragen en contributies	588,75	600,00	700,00
46 Salarissen en vergoedingen			
46.21 Salaris en toeslagen organist	4.417,60	4.500,00	5.000,00
47 Kosten beheer en administratie			
47.10 Kosten bestuur	979,05	1.000,00	1.000,00
47.20 Bureaubehoeften en drukwerk	325,34	500,00	500,00
47.60 Verzekeringen	363,89	300,00	400,00
Kerkblad	2.306,21	3.000,00	3.600,00
48 Rentelasten/bankkosten			
48.11 Bankkosten	700,48	420,00	800,00
53 Toevoeging aan fondsen en voorzieningen			
53.10 Fondsen	2.500,00	5.000,00	5.000,00
Totaal	94.276,68	84.780,00	83.110,00

Diaconie:

Daar de collecten voor de eigen diaconie beperkt in aantal zijn (de meeste zijn voor doeleinden buiten onze kerk), resteert een gering begrotingstekort.

		Rekening 2020	Begroting 2021 incl. zending	Begroting 2022 incl. zending
Baten				
81.	Rentebaten en dividenden			
81.10	Ontvangen interest bank	0,85	0,00	0,00
81.90	Overige rentebaten	0,00	20,00	0,00
83.	Bijdragen levend geld			
83.10	Vrijwillige bijdragen	610,00	600,00	400,00
83.20	Collecten in kerkdiensten	741,55	500,00	500,00
83.30	Giften	425,00	200,00	200,00
84.	Door te zenden collecten en bijdragen			
84.11	Diaconale aard plaatselijk	0,00	50,00	50,00
84.12	Diaconale aard regionaal/landelijk	596,60	600,00	500,00
84.13	Diaconale aard wereldwijd	1.631,75	1.400,00	1.200,00
84.14	Diaconale noodhulp	0,00	0,00	0,00
84.21	Collecten van niet diaconale aard	613,96	150,00	150,00
84.29	Onttrekking aan voorziening	55,00	200,00	155,00
	Totaal	4.674,71	3.720,00	3.155,00

Uitgaven

44.	Lasten kerkdiensten, catechese etc.			
44.40	Overige kosten kerkdiensten	40,00	0,00	0,00
45.	Verplichtingen /bijdragen andere organen			
45.10	Diaconaal quotum	267,06	270,00	270,00
45.90	Overige bijdragen en contributies	20,00	50,00	50,00
47.	Kosten beheer en administratie			
47.20	Bureaubehoefden en drukwerk	0,00	50,00	50,00
47.99	Overige kosten	24,90	100,00	100,00
48.	Rentelasten/bankkosten			
48.11	Bankkosten	218,99	220,00	160,00
50.	Diaconaal werk plaatselijk			
50.40	Ouderenwerk	190,00	200,00	200,00
52.	Diaconaal werk wereldwijd			
52.29	Afdrcht vrijw. Bijdragen	610,00	600,00	400,00
53	Afdrachten door te zenden collecten en giften			
53.11	Diaconaal plaatselijk	0,00	50,00	75,00
53.12	Diaconaal regionaal/landelijk	596,60	600,00	500,00
53.13	Diaconaal wereldwijd	1.631,75	1.400,00	1.200,00
53.14	Diaconale noodhulp	461,45	0,00	0,00
53.21	Collecten van niet diaconale aard	613,96	200,00	150,00
	Totaal	4.674,71	3.740,00	3.155,00

Penningmeester, Rene van Meurs

Verhoging abonnement "Het Open Huis" per 1 januari 2022

Zoals u al hebt kunnen lezen in het kerkenraadsverslag moeten we helaas het abonnement verhogen.

De kosten zijn de laatste jaren flink gestegen voor papier, abonnement onderhoud machine, en de portokosten.

De portokosten zijn per blad € 1,92 en daarbij komt dan nog het blad en de envelop, vandaar de fikse verhoging per 1 januari '22.

Het abonnement voor bezorging wordt € 15,00.

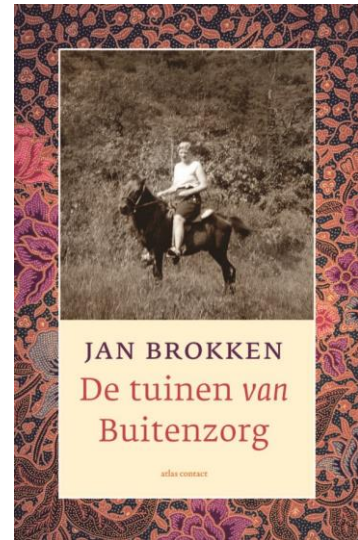
Het postabonnement wordt € 35,00.

Mocht u nog vragen hebben dan hoor ik het graag.

Vriendelijke groet, Martha.

'De tuinen van Buitenzorg' – Jan Brokken

Het nieuwe boek van Jan Brokken trok onmiddellijk mijn aandacht. Het is het verhaal over zijn moeder die als 23-jarige met haar man door de kerk naar Nederlands-Indië werd gezonden. Ook mijn vrouw en ik werden, minder jong en driekwart eeuw later, door de kerk naar het buitenland gezonden, naar Kameroen.

Revolusi

Ik bleef in de Indische sfeer hangen, want ik had net 'Revolusi' van David van Reybrouck gelezen. Ik moest vaststellen dat het onderwijs dat ik over Indonesië genoten heb, beperkt was in alle opzichten ...

Mijn vader werd kort na de Tweede Wereldoorlog opgeroepen om als militair, hij was officier, naar Indië te gaan. Maar bij de medische keuring viel hij af vanwege een steenpuist. Sommige lichamelijke ongemakken moeten we met terugwerkende kracht als zegen beschouwen!

Van Reybrouck vertelt de geschiedenis op basis van bronnenonderzoek, en - dat maakt het zo boeiend - op basis van gesprekken met vele betrokkenen. De meesten waren hoogbejaard.

Mensen van vlees en bloed komen aan het woord en daarvoor kan Van Reybrouck niet genoeg geprezen worden. Het is echt een andere manier van geschiedschrijving. Hij praat met de slachtoffers van de Japanners, maar ook met Japanners. Hij spreekt met overlevenden en met daders van wat de 'politioenele acties' worden genoemd.

brieven

Brokken vertelt het verhaal over zijn moeder Olga op basis van de brieven die zij schreef naar haar zus. Dat maakt het verhaal over haar intiem. Ik had graag ook meer gelezen over Han, haar echtgenoot en over zijn werk. Hij ging er heen voor onderzoek naar de islam. *"Hij had het voorrecht in te zien dat zijn geloof armzalig was bij wat Mohammedanen aan geloof bezitten."*

Zijn studie had moeten uitlopen in een proefschrift, maar tweeduizend kaartjes met aantekeningen en zijn hele bibliotheek bleken na de bevrijding door 'de Jappen' te zijn verbrand. Overigens schrijft Brokken veel meer over zijn vader in zijn boek 'Mijn kleine waanzin.'

Liefdevol schetst hij een portret van een man die probeert de herinneringen aan het kamp te verdrijven: *'Ik wist hoe breekbaar mijn vader was, hoeveel pillen hij slikte, hoe versuft hij kon zijn. Soms gleed hij aan tafel opeens van zijn stoel en zakte in elkaar* (citaat uit 'Mijn kleine waanzin').

Olga en haar zus scheelden nog geen jaar in leeftijd en haar zus was verloofd met een studievriend van Han. Ze hadden een hechte band en wilden met z'n vieren naar Indië gaan. Olga en Han gingen eerst en de andere twee zouden later komen. Daarom waren de brieven heel gedetailleerd. Olga wilde haar zus, die toen nog verloofd was, voorbereiden op het leven dat haar te wachten stond. Daarnaast schrijft ze over hoe het is om jonggetrouwd te zijn, hoe het is om met een man te leven, om te vrijen in de tropen.

Olga en Han hielden veel van elkaar. Brokken zegt daarover in een interview: "Het had ook *'Een liefde in Indië'* kunnen heten."

kijken

Het boek is vooral het verhaal van een jonge vrouw die in 1935 naar Nederlands-Indië ging en daar het sluitstuk van het kolonialisme beleefde.

De cultuurschok was groot. De manier van denken, voelen en leven; alles was er anders. Dat was voor Olga en Han een ongelofelijke ontdekkingstocht. Ze leerden nieuwe werelden kennen en traden in contact met hele oude, rijke beschavingen. Brokken schrijft: *"Olga was op haar drieëntwintigste nieuwsgierig tot op het indiscrete af en had een ontembare lust in het leven, in kijken, proeven, luisteren, voelen."*

Beiden hadden ze een open geest en waren leergierig. Olga, die maar beperkt voortgezet onderwijs had genoten, leerde voor vertrek in drie jaar Maleis en leerde ter plekke nog twee talen. Ze schreef journalistieke artikelen. Via nailessen die zij gaf kwam zij veel in contact met vrouwengroepen op Makassar (Celebes). Ze was muzikaal. Ze speelde Schumann, Schubert en Mozart op de piano en trok er zondags ook alleen op uit om kerkdiensten op het orgel te begeleiden.

Zij ging mee als 'vrouw-van' maar ontwikkelde zich tot 'a woman in her own right.' Zo staat ze ook afgebeeld op de omslag van het boek: rechtop. Ze heeft haar paard onder controle.

Van dat taalgevoel van Olga ben ik onder de indruk. Ik heb voor Kameroen keihard moeten werken om mijn middelbareschool-Frans op niveau te brengen en altijd liet ik mijn preken (ik was studentenpastor) nog corrigeren voor ik ze durfde houden. Het lesgeven (ik was ook docent 'praktische theologie') in het Frans bleef vermoeiend. Maar al doende ging het steeds beter.

nachtmerrie

Toen Jan Brokken opgroeide, als zoon van de dominee in Rhoon, was hij de enige die niet in Indië was geweest. Hoewel hij al heel jong nieuwsgierig was naar dat Indische leven, voelde hij ook dat hij er niet bij hoorde. Zijn belangstelling was zo groot dat zijn moeder hem waarschuwde niet in hun verleden te verdwalen.

Het Indische avontuur waar zijn ouders vol enthousiasme aan waren begonnen, eindigde in een nachtmerrie. In 1942 werden Olga en haar twee zoontjes door 'de Jappen' geïnterneerd in een vrouwenkamp. Han kwam tweehonderd kilometer verderop terecht in een ander kamp. Het kamp werd twee keer gebombardeerd door de Amerikanen. Zij dachten dat het een Japans legerkamp was en bestookten het met napalm en brandbommen.

Zijn twee broers die als kleine kinderen samen met hun moeder in het vrouwenkamp hadden gezeten, hadden een hechte band met hun moeder: *"Ma was de stem die hen in slaap had gesust als ze lagen te woelen op de harde britsen in de stervenshete barakken, ma was de hand die de muskieten had verjaagd, ma was de mond die niet kauwde als ze haar eigen rantsoen op de borden van haar zoons had geschoven"* (citaat uit 'Mijn kleine waanzin').

Het gezin kwam beschadigd uit de Japanse bezetting van Indië: *"Mijn vader is na terugkeer behandeld voor een concentratiekampsyndroom. Mijn moeder heeft een hartziekte opgelopen in het kamp en mijn broers hebben ongelofelijke angsten overgehouden aan het kamp. Indië was iets heel moois en puurs, maar het is geëindigd in een hel."*

De dekolonisatie voelde Olga bijna fysiek. Zij werd met haar twee jongetjes in een open vrachtwagen door 'de Jappen'

afgevoerd naar een kamp. Onderweg werden ze door Makassaarse en Boeginise vrouwen met stenen bekogeld. Ze kon er lang niet over praten. *“Eerst zei ik tegen mezelf dat die stenen niet voor mij waren bestemd. Op den duur viel dat niet meer vol te houden. Die stenen waren óók voor mij.”* Ze vroeg zich de rest van haar leven af wat ze fout had gedaan.

zieltjes

Olga en Han gingen naar Indië omdat Han gevraagd was om onderzoek te doen naar de islam. Diepere motieven kom je als lezer niet te weten.

Dat was toen wij uitgezonden werden anders. Daar werd je op bevraagd en daar vroegen wij onze zendende organisatie ('Kerk in Actie') naar.

We werden er ook door kerkleden kritisch op bevraagd: "Gaan jullie zieltjes winnen?"

Geen open vraag dus. En dan is het de kunst om niet in het defensief te schieten. Terwijl dat verkleinwoord in de vraag me ook al niet beviel ...

Wij gingen naar Kameroen op uitnodiging van de 'Eglise Evangélique du Cameroun.'

Het winnen van zielen was niet het doel, al is daar niks mis mee. Als je gelooft dat het Koninkrijk van God voor de hele schepping is en als je gelooft dat de wereldkerk niet begrensd wordt door onze landsgrenzen dan is de oecumene zelfs een noodzaak om werkelijk kerk te zijn.

Olga en Han Brokken gingen met vergelijkbare motieven.

Zo lees ik uit hun daden.

Zoon Jan heeft dat prachtig beschreven.

Marnix van der Sijs

Slavernij

dinsdag 26 okt 2021

De VU en de PThU gaan onderzoek doen naar de betrokkenheid van kerken bij slavernij en kolonialisme. Het onderzoek wordt uitgevoerd door kerkhistorici, kunsthistorici en theologen, en vindt plaats met medewerking van de Protestantse Kerk.

Natuurlijk ben ik niet tegen onderzoek. Toch denk ik dat de uitkomst van dit onderzoek voorspelbaar is en weinig nieuw licht op de zaak zal werpen. Dat kolonialisme uitbuiting was en slavernij misdadig, is immers al vele malen vastgesteld. Terecht. Nu gaat dit onderzoek specifiek over de rol van kerk en theologie. Maar ook dat is bepaald geen onontgonnen terrein.

Het is bekend dat de kerk soms vooropging en kolonialisme en slavernij theologisch werden gelegitimeerd. Soms ook verzette de kerk zich. Van de 17e eeuwse Middelburgse predikant Bernardus Smytegelt is bekend dat hij fel tegen slavernij preekte ('Die een mens steelt, zegt God, zal zeker gedood worden'). Maar vaker deed de kerk wat de rest van toenmalig Nederland ook deed. Men deed niets, omdat men kolonialisme en slavernij normaal vond.

Het is niet normaal, daar zijn we inmiddels wel achter. Goed daarom dat de Raad van Kerken in 2013 namens alle aangesloten kerken (inclusief natuurlijk de Protestantse Kerk) diepe spijt betuigde en uitsprak: 'Als kerken weten we ons deel van dit schuldig verleden en moeten we vaststellen dat theologie in bepaalde omstandigheden misbruikt is om slavernij te rechtvaardigen'.

Ik onderschrijf die verklaring volledig. Kolonialisme en slavernij zijn zonde. Voor God en mensen. Zonder voorbehoud. Maar ik vraag me dus wel af of nieuw onderzoek en nieuwe spijtbetuigingen veel toevoegen aan hetgeen onder andere in 2013 is gezegd. En of het – sommigen willen dat graag – helpt om straatnamen te wijzigen omdat die verwijzen naar een beschamend verleden.

De slachtoffers van toen help je met dit alles zeker niet meer. En de slachtoffers van hedendaags kolonialisme en moderne slavernij ook niet. Want laten we ons niet vergissen: beide komen nog steeds voor. Kinderen in ontwikkelingslanden worden *nu* uitgebuit, het rijke Noorden vreet het Zuiden *vandaag* leeg. En als we nog een paar inferieure vaccins over hebben, dan sturen we die wel naar Afrika.

Slavernij en kolonialisme zijn van alle tijden. Voor wat er in het verleden gebeurde is terecht spijt betuigd. Maar het gebeurt nog steeds. En het zou mij een lief ding waard zijn als onderzoek *dát* blootlegde en de kerk zich *dáár* hard voor maakte. Want kolonialisme en slavernij zijn grove zonden.

Voor God en mensen. Nu.

Ds. P. Verhoeff

Dank voor fotoboek

Vrijdag. In Leeuwarden marktdag.

Ineens een telefoontje van Henk ter Beek.

“Ik ben in de buurt en heb nog wat spullen voor je”.

Een uur later zitten we aan tafel, koffie met de verse gevulde koeken en kokosmakronen van de vrijdagmarkt.

Dan komt het cadeau tevoorschijn. Een prachtig fotoboek van zondag 22 augustus, de dag van de afscheidsdienst.

Echt alle aanwezigen en alle situaties zijn op fantastische wijze door Jan van Leeuwen in beeld gebracht.

Ik ben er stil van. Ontroerd.

Allerlei dierbare herinneringen borrelen onstuitbaar naar boven.

Ik kan maar één ding zeggen: dank Jan voor deze samenstelling, dank Henk voor het brengen, dank u en jullie allemaal voor deze tastbare herinnering aan een bijzondere dag en tijd.

Gerben Hoogterp, Leeuwarden/Lekkum

Protestantse Gemeente Muiden

Grote of Sint Nicolaaskerk Kerkstraat 3, 1398 AJ Muiden

Vergadergebouw Rehoboth Kloosterstraat 6

Predikant vacant
e-mail: secretarisgrotekerk@gmail.com

**Kerkenraad
Voorzitter** mevr. E.W. Janssen-Stam
Burg.de Raadtsingel 8, 1398 BE, tel. 261912
e-mail: voorzitter@grotekerkmuiden.nl

Secretaris mevr. M. de Waart
De Lange Gangh 20, 1398 CX, tel. 785867
e-mail: secretarisgrotekerk@gmail.com

Postadres kerkenraad Kloosterstraat 6, 1398 AM, Muiden

**Diaconie
Voorzitter** mevr. J.H. Meinders-Rodenburg
De Lange Gangh 13, 1398 CV, tel. 261790
e-mail: diaconie@grotekerkmuiden.nl

**College van Kerkrentmeesters
Voorzitter** dhr. H. ter Beek
Het Hert 10, 1398 EJ, tel. 263411
e-mail: cvk@grotekerkmuiden.nl

Penningmeester dhr. R. van Meurs
De Pauw 5, 1398 CT, tel. 0627330832
e-mail: penningmeester@grotekerkmuiden.nl

Website www.grotekerkmuiden.nl

Activiteiten Voor informatie over gebruik van de Grote Kerk
kunt u mailen naar de dhr. W. Gerritsen
e-mail: verhuur@grotekerkmuiden.nl
postadres: Kloosterstraat 6, 1398 AM Muiden.

**Rekeningnummer
Kerk** **NL20RABO0343150484** t.n.v. Protestantse Gemeente te Muiden
NL66INGB0000225618 t.n.v. Protestantse Gemeente te Muiden
Diaconie **NL14RABO0343150107** t.n.v. Diaconie Protestantse Gemeente te Muiden
Het Open Huis **NL61RABO0157017222** t.n.v. Kerkblad Het Open Huis, Muiden

Drukwerk kopij e-mail: drukwerkgrotekerk@gmail.com

Abonnementenadministratie: mevr. M. Eggebeen-de Haan
Vondelstraat 20, 1398 XL, tel. 0294 263427,
e-mail: kerkbladgrotekerk@gmail.com
jaarabonnement **€ 12,50**
postabonnement (incl. frankeerkosten) **€ 20,-**

Inleveren kopij voor het volgende kerkblad bij: mevr. M. Eggebeen-de Haan
kerkbladgrotekerk@gmail.com

uiterlijk donderdag 18 november 2021